

Wereldoorlog I in film en strip: een keuzelijst

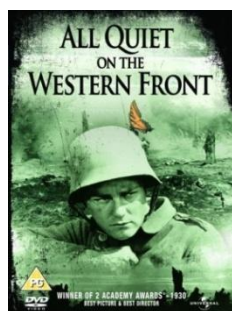
De novembermaand blijft onlosmakelijk verbonden met de Eerste Wereldoorlog, in onze gemeente nog meer dan in andere. Belangstelling voor dit oorlogsgebeuren wordt ons als het ware met de paplepel ingegeven en we hoeven maar om ons heen te kijken om herinnerd te worden aan de verschrikkingen van '14-'18.

De Letterschuur legt zich al jaren toe op het aanbieden van Nederlandstalige boeken over WOI en daarbij hebben we niet alleen oog voor informatieve werken. Een tweetal jaar geleden publiceerde de bib een lijst met literaire meesterwerken die zich afspelen tijdens de 'Grote oorlog' en vulde deze keuzelijst nog aan met tal van andere meer geromantiseerde literaire verhalen die van dichtbij of iets verder met de Eerste Wereldoorlog te maken hebben. Dit jaar willen we WOI vanuit een andere invalshoek benaderen en zetten we films en strips die de oorlogsverschrikkingen in herinnering brengen in de kijker.

Veel lees- en kijkgenot!

Speelfilms

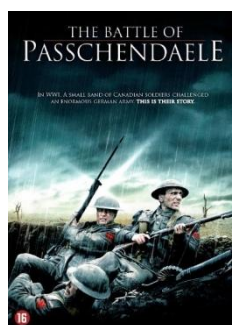
Opvallend is dat veel speelfilms een nogal geromantiseerd beeld opgehangen van W.O. I in die mate zelfs het oorlogsgebeuren bijna ondergeschikt wordt aan een liefdes- of heldenverhaal. Om een tegenwicht te bieden aan al deze romantiek zijn er gelukkig films als 'The lost bataljon', 'The trench', 'All quiet on the Western front' of het buitenbeentje 'Oh! What a lovely war'. Naast zowat alle speelfilms die van dichtbij of ver naar de eerste wereldoorlog verwijzen, haalde de bib ook enkele documentaire films in huis die de kijker toelaten om de speelfilms in een historisch kader te plaatsen.

All quiet on the Western front

Verenigde Staten, 1930

Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog, wordt een groepje Duitse scholieren omgepraat door hun leraar om het vaderland te dienen. Eerst denken ze dat het een spannend avontuur zal worden, maar al gauw zien ze de gruwelijke werkelijkheid van het oorlogvoeren, en het beeld van 'de vijand' en 'goed en kwaad' vervaagt.

Battle of Passchendaele, The

Canada, 2008

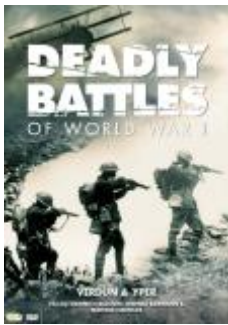
Op 31 juli 1917 begon het enorme bombardement van de Geallieerde artillerie tijdens de Slag om Passendale. Er volgde een gigantisch bloedige strijd. Gevechtseenheden vanuit het gehele Britse rijk werden ingeschakeld. Deze film vertelt het verhaal van de Canadezen die in deze hel terecht kwamen.

Blue Max, The

Verenigd Koninkrijk, 1966

De tactieken van een Duitse gevechtspiloot zijn een belediging voor zijn aristocrate kameraden, maar hierdoor heeft hij wel de befaamde Blue Max medaille in ontvangst mogen nemen. De generaal kan hem goed gebruiken als een held en laat hem een prototype van een nieuw gevechtsvliegtuig uit proberen.

Deadly battles of World War I

Documentaire, 2004

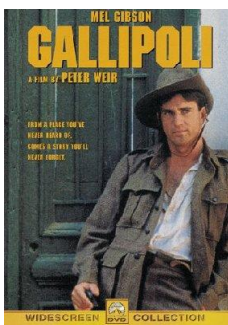
In deze documentaire horen we de verhalen van Britten, Fransen, Belgen en Duitsers die destijds bij de grote veldslagen waren. De documentaire bevat ook veel archiefbeelden, waaronder nog nooit eerder vertoond materiaal. Zo ontstaat een uniek verslag van de Grote Oorlog.

Flyboys

Verenigd Koninkrijk / Verenigde Staten, 2006

Deze film behandelt de avonturen van het LaFayette eskader, dat bestond uit jonge Amerikaanse vrijwilligers. Ze ontwikkelden zich tot de beste piloten van Frankrijk, en wonnen daarmee de steun van de stugge Fransen. Als ook Amerika in de Eerste Wereldoorlog wordt betrokken komen de nodige dilemma's om de hoek kijken.

Gallipoli

Australië, 1981

Archy Hamilton en Frank Dunne zijn de beste sprinters van heel Australië. Als de eerste wereldoorlog uitbreekt besluiten ze hun achtergronden achterwege te laten en schrijven zich in om zich aan te sluiten bij de ANZACS. Ze worden naar Gallipoli gestuurd, waar ze moeten vechten tegen de machtige Turken.

Grijze zielen

Frankrijk, 2005

Op een ijzige dag in 1917 wordt het gewurgde lichaam gevonden van de mooie tienjarige Belle de jour. Jaren later blikt een agent uit het Franse stadje terug op deze nooit opgehelderde moord, die ook zijn eigen leven ingrijpend heeft veranderd. Verfilming van de gelijknamige roman van Philippe Claudel.

In love and war

Verenigde Staten, 1996

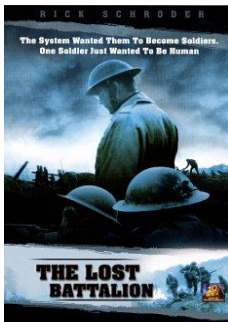
1918. Amerikaanse dokters en verpleegsters worden naar Italië gestuurd om de gewonden te verzorgen. Een van de gewonden is Ernest Hemmingway. Hij wordt naar een veldhospitaal gebracht en op die manier leert hij de verpleegster Agnes kennen, die net als hem Amerika verliet om gewonden te gaan verzorgen.

Long dimanche de fiançailles, Un

Frankrijk / Verenigde Staten, 2004

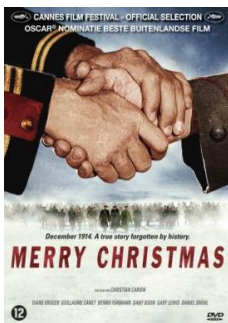
Tijdens de Wereldoorlog I krijgen vijf mannen in de Somme de opdracht zich naar de vuurlinie te begeven, waar ze ook sneuvelden. Een jonge vrouw die verloofd was met één van de mannen, krijgt meer informatie die haar doet in te zetten voor een lange, moeilijke en vaak frustrerende zoektocht om de waarheid te ontdekken.

Lost battalion, The

Verenigde Staten / Luxemburg, 2001

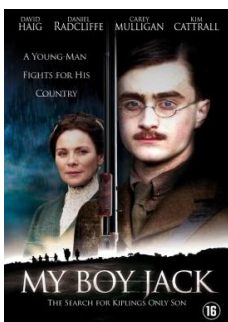
Oktober 1918. De troepen van majoor Whittlesey krijgen de opdracht een doorbraak te forceren in het bos van Argonne. Al snel blijkt echter dat ze in het midden van niemandsland terecht zijn gekomen, afgesneden en omsingeld door de Duitsers. Terwijl ze wachten op versterking, proberen ze te overleven in de hel.

Merry Christmas

Frankrijk / Duitsland / Verenigd Koninkrijk / België / Roemenië, 2005

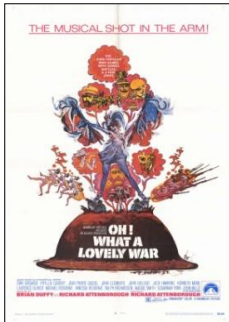
Waargebeurd verhaal, zich afspelend aan het front in de winter van 1914. De Eerste Wereldoorlog woedde volop. Wanneer de Kerst aanbreekt gebeurt er echter iets onverwachts. Op die nacht gebeurt het ondenkbare, wanneer soldaten de wapens neerleggen en elkaar benaderen om Kerst te vieren.

My boy Jack

Verenigd Koninkrijk, 2007

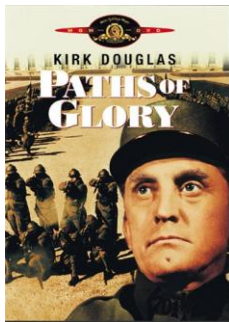
1914. Jack Kipling, zoon van de beroemde auteur Rudyard Kipling, zou graag in het leger willen gaan om te vechten in de Eerste Wereldoorlog, tot grote ergernis van zijn zus Elsie. Heel de familie vreest het ergste wanneer ze te horen krijgen dat Jack meedoet in de slag bij Loos.

Oh! What a lovely war

Verenigd Koninkrijk, 1969

De film is gebaseerd op de gelijknamige musical van Oscar-winnaar Richard Attenborough. Het verhaal wordt verteld aan de hand van de belevenissen van de nederige familie Smith wiens zonen naar het front worden gestuurd. Het was de "oorlog om aan alle oorlogen een eind te maken", maar dat bleek ijdele hoop.

Paths of Glory

Verenigde Staten, 1957

Dax is commandant in het Franse leger tijdens de W.O. I. Terwijl zijn soldaten in de loopgraven schuilen, krijgen ze de opdracht om een zelfmoordmissie te beginnen. De missie faalt, waarna de Franse generaals als voorbeeld drie soldaten voor de krijgsraad slepen. Het is aan Dax te voorkomen dat de 3 tot de doodstraf veroordeeld worden.

Red baron, The

Duitsland / Verenigd Koninkrijk, 2008

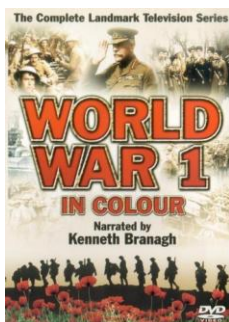
In een uitzichtloze strijd waarin beide partijen de realiteit steeds meer uit het oog verloren, is de Canadees Roy Brown vastbesloten om door te vechten. Hij stelt zich als doel de befaamde Manfred von Richthofen, bijgenaamd De Rode Baron, uit de lucht te schieten en daarmee een symbool van de Duitse militaire kracht te vernietigen.

Trench, The

Verenigd Koninkrijk / Frankrijk, 1999

Noord-Frankrijk, einde juni 1916. Een groep jonge Britse soldaten bereidt zich voor op een confrontatie met de Duitsers. De 17-jarige Billy MacFarlane en zijn mede-soldaten hebben kort daarvoor onbezonnen ingetekend om te vechten tegen de Duitsers. Het zijn de laatste uren voor de beruchte 'Slag om de Somme'.

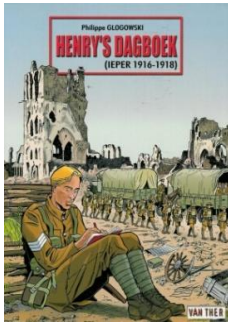
World War 1 in colour

Documentaire, 2004

Op deze documentaire wordt gebruik gemaakt van zeldzaam beeldmateriaal vanuit de hele wereld, inclusief beelden van het gerenommeerde Imperial War Museum London. Deze 6 delige serie is met de nieuwste digitale technieken ingekleurd, om de impact van de oorlog volledig tot zijn recht te laten komen.

Strips

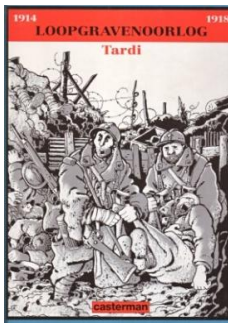
Heel veel strips over of in de marge van WO I zijn er niet. Het zou ons echter niet verwonderen moest de nakende 100-jarige verjaardag van de oorlog het aantal oorlogstrips laten 'boomen'. Zelfs 'De Kiekeboes' zijn inmiddels in de ban van de Grote Oorlog. In december verschijnt de 127ste strip, 'De pepermunten', waarin Marcel verzeild raakt in de opname van film rond WOI. Nog even wachten en je vindt ook deze 'oorlogstrip' in de collectie van de bib. Voorlopig moet je het doen met volgende titels:

Henry's dagboek (Ieper 1916-1918)

Philippe Glogowski, 32 p.

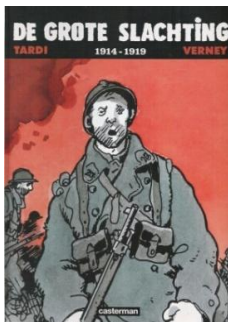
"Wat doen data namen ertoe, eens zal de geschiedenis zich daarover buigen, ik wil alleen opschrijven wat mij hier is overkomen, dag na dag." Zo laat Glogowski Henri Naylor, een soldaat die in en rond Ieper vocht, zijn schriftje beginnen. Dat hij daarmee zelf geschiedenis schreef is hem zoals zo velen van die generatie ontgaan.

Loopgravenoorlog

Jacques Tardi, 126 p.

Dit is geen droge opsomming van historische feiten. In een inleiding legt Tardi uit dat hij hoofdzakelijk de grenzeloze ellende heeft willen verbeelden van de miljoenen soldaten die in doodsangst vochten en roemloos stierven. Dit is een prachtig en indrukwekkend stukje geschiedschrijving op microniveau over een gruwelijke periode.

De grote slachting

Jacques Tardi en Jean Verney, 134 p.

Het album volgt een Franse soldaat tijdens de ellendige oorlogsjaren van de Eerste Wereldoorlog. Dat die oorlog geen lolletje was, wisten we al uit *Loopgravenoorlog* waarmee Tardi in 1993 toetrad tot het kranse van grote Europese stripauteurs. Met behulp van scenarist J.P. Verney doet hij die krachtinspanning nog eens over.

De verborgen geschiedenis – DI. 7: Onze lieve vrouw van het duister

Jean-Pierre Pécau, Igor Kordey en Carole Beau, 48 p.

Deze reeks verklaart de loop van de wereldgeschiedenis vanuit een nogal occulte invalshoek. In dit deel sturen 'de krachten die de loop van de geschiedenis bepalen' de hand van een terrorist die met zijn aanslag Europa in brand steekt. Is de Eerste Wereldoorlog het einde van de wereld of het begin van een nieuwe?

Aan het front: Verdun (Dl. 1) en de Marne (Dl. 2)

Jean David Morvan en Igor Kordey, 2 delen

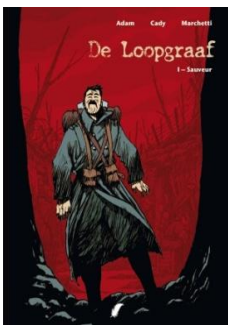
Tijdens de oorlog valt Amaréo Zamaï op. De koloniale soldaat stort zich in de oorlog en neemt de dood voor lief. Zijn verhaal wordt verteld in de loopgravenkrant "Aan het front". Maar omdat het opperbevel vreest dat zijn houding tot pacifisme aanzet, wordt hij voor het vuurpeloton gezet. Maar is het niet gevaarlijker om van Amaréo een martelaar te maken?

Quintet (5 Dln.)

Frank Giroud, 5 delen

Op een luchtmachtbasis in de neutrale zone in Macedonië tijdens de Eerste Wereldoorlog nemen vier levens in enkele maanden een compleet andere wending. Twee vrouwen en twee mannen vinden, op zoek naar liefde, geheel andere passies en belanden bij een belangrijk kruispunt in hun leven.

De loopgraaf

Eric Adam en Virginie Cady, 48 p.

Wanneer er in de waanzin van de loopgraven een slachtoffer valt door een bajonet van eigen partij, wordt één man, majoor Sauveur, op onderzoek gestuurd. Temidden van de vallende bommen en rottende lijken voert hij een eigen oorlog: die van gerechtigheid! In deze strip ligt de nadruk op de spanningen die in een loopgraaf onvermijdelijk zijn.

Een lange bloedige nacht

Bedouell Bollee, 56 p.

Op 31 maart 1918 wordt Parijs beschoten door een Duits kanon dat staat opgesteld aan de kant van de stad. Een obus komt terecht in een kerkplantsoen waar zich op dat moment acht mensen bevinden. Een van hen komt daarbij om. De relatie tussen die acht mensen werpt de vraag op of de beschieting eigenlijk wel de oorzaak was van dat sterfgeval.

Steven Vandebussche & Bart Verschaeve
November 2010

